

TİCARİ VE MESLEKİ KAZANÇLAR İLE KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE GÜNLÜK HÂSILAT TESPİTİ VE VERGİ MATRAHININ BELİRLENMESİ

27/09/2024 tarihli ve 32675 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 326) ile ticari ve mesleki kazançlar ile kurumlar vergisi mükelleflerinde günlük hâsılat tespiti ve vergi matrahının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

7524 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesiyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun 69'uncu maddesi yeniden düzenlenmiştir. Buna göre artık, "ticari veya mesleki" faaliyetlerde bulunan gerçek kişiler ile kurumlar vergisi mükellefleri tarafından elde edilen günlük hâsılatların tespiti için Vergi Usul Kanunu kapsamında yoklama yapılabilecektir.

Bu kapsamda; risk analizi ve sistem kayıtlarına dayalı olarak mükellefler yoklamaya tabi tutulacaktır. Yıllık hâsılat tespitinde gerçek duruma yakın sonuçlar elde etmek için mükelleflerin faaliyet dönemleri, sezonluk çalışıp çalışmadıkları gibi kriterler dikkate alınacaktır.

Yoklamalar ayda en az 3 ve yılda en az 12 kez olmak üzere yapılacaktır. Bu yoklamalar sonucunda hesaplanan günlük hâsılatların ortalaması alınarak mükellefin aylık ve yıllık ortalama hâsılatları tespit edilecektir.

Elde edilen hâsılat tutarları, mükellefin beyan ettiği gelirlerle kıyaslanır. Kıyaslamada %20'den fazla bir fark mevcutsa mükellef, izaha davet edilir ve Vergi Usul Kanunu'nun 370'inci maddesi uyarınca mükellefin durumu değerlendirilir.

Bu hükümler ticari ve mesleki kazançların yanı sıra kurumlar vergisi mükellefleri için de geçerlidir.

Hâsılat Tespiti:

Günlük Hâsılat Tespiti: Ayda en az 3 yoklama yapılır. Yoklama yapılan günlerde belirlenen hâsılat yoklama sayısına bölünerek ortalaması alınır ve bu suretle günlük hâsılat belirlenir.

Aylık Hâsılat Tespiti: Yoklamalar sonucunda bulunan günlük ortalama hâsılat, çalışılan gün sayısı ile çarpılarak o aylık hâsılat hesaplanır. Daha sonra yoklama yapılan aylara ilişkin aylık hâsılat tutarlarının toplamı tespit yapılan ay sayısına bölünmek suretiyle "aylık ortalama hâsılat" tutarı tespit edilir.

Yıllık Hâsılat Tespiti: Yılda en az 12 yoklama yapılır. Bu yoklamalar sonucu bulunan aylık ortalama hâsılatın, faaliyette bulunulan ay sayısı ile çarpılmasıyla yıllık hâsılat bulunur.

Şubelerde Hâsılat Tespiti: Birden fazla şube iş yerinde yürütmeleri durumunda, her bir şube nezdinde yapılan yoklamalar üzerine tespit edilen yıllık şube hâsılat tutarı, ilgili şubenin hâsılat tutarıyla kıyaslanacaktır.

Adi Ortaklıklarda Hâsılat Tespiti: Adi ortaklık bünyesinde yürütülen faaliyetlerde, yapılan yoklamalarla günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarları, adi ortaklık bünyesinde kıyaslamaya tabi tutulacaktır.

İzahat:

Hesaplamalarda kullanılan fiilen çalışılan ve çalışılmayan gün sayıları, tatil günleri ve ay sayılarının, yoklama yapılan gün, hafta ve aylara göre yıllık hâsılat tutarının hesaplanmasında değişiklik göstermesi durumunda, bu durum izahın değerlendirilmesinde ayrıca dikkate alınabilecektir.

Örnekler:

Örnek 1:

Mükellef: Restoran işletmecisi (A).

Brüt Satış: 5.000.000 TL.

Yıllık Hâsılat (Tespit): 15.300.000 TL.

Sonuç: %206 fark olduğundan mükellef izaha davet edilecektir.

Örnek 2:

Mükellef: Kuyumcu (B).

Brüt Satış: 25.000.000 TL.

Yıllık Hâsılat (Tespit): 39.300.000 TL.

Sonuç: %57,2 fark olduğundan mükellef izaha davet edilecektir.

Örnek 3:

Mükellef: Güzellik salonu işletmecisi (C)

Brüt Satış: 1.000.000 TL.

Yıllık Hâsılat (Tespit): 1.792.800 TL.

Sonuç: %79,28 fark olduğundan mükellef izaha davet edilecektir.

Düzenlemeye aşağıdaki bağlantı yolunu kullanarak ulaşabilirsiniz.

[326 NO HASILAT TESPİTİNE İLİŞKİN GELİR VERGİSİ TEBLİĞİ](#)

Saygılarımızla
VİZYON GRUBU